

Dodatkowym problemem może być przybywanie obowiązków. Być może, problem ten na tle innych zastrzeżeń, zgłoszonych do projektu nowelizacji m.in. przez UMP, wydaje się błahy, lecz w ostatnich miesiącach weszło w życie wiele nowych zasad, które znacznie zmieniły proporcje pomiędzy faktyczną pracą merytoryczną a czynnościami o charakterze uzupełniającym (na przykład postulowany obowiązek sporządzania metryki spraw czy kontroli nowych, szczególnie rozbudowanych wniosków o pozwolenie na budowę oraz o pozwolenie na rozbiórkę). Wypełnianie kolejnych obowiązkowych, obszernych rejestrów pogłębi tylko te niekorzystne proporcje kosztem czasu poświęcanego merytorycznemu rozpatrywaniu spraw [1].

* * *

Uregulowanie kwestii niezwykle istotnych dla funkcjonowania i rozwoju infrastruktury energetycznej powinno nastąpić tak szybko, jak tylko to jest możliwe, i to bez względu na kalendarz wyborczy. Pierwszą jaskółką, co prawda tylko w zakresie elektroenergetyki, jest dobrze prognozująca inicjatywa grupy 23 parlamentarzystów, dotycząca złożenia poselskiego projektu ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (druk sejmowy nr 3475 z 24 marca 2015 roku – przedstawiciel wnioskodawców poseł Józef Racki [7]). Po analizach prawnych i opiniach Komisji Ustawodawczej z 27 maja br. i złożonych uzupełnieniach projekt został skierowany do Nadzwyczajnej Komisji ds. Energetyki, gdzie w trybie pilnym będzie procedowany. Najwyższy czas do podjęcia działań także dla pozostałych sektorów infrastrukturalnych/energetycznych, w tym szczególnie dla gazownictwa. Nie

mamy już bowiem czasu na to, aby szukać „winnych” zaniedbań czy zaniechań, trzeba po prostu wziąć się do pracy i patrzeć w przyszłość. Dla sektorów infrastrukturalnych dotychczasowy stan rzeczy musi ulec zdecydowanej zmianie w taki sposób, aby możliwe było utrzymanie bezpieczeństwa energetycznego kraju na stabilnym poziomie. A także po to, aby odwrócić przysłowiowe fatum: „miało być pięknie, a wyszło jak zwykle” – na „działamy zwykle, a wychodzi pięknie”. Tego nam wszystkim potrzeba.

Waldemar Kamrat

Prof. dr hab. inż. Waldemar Kamrat jest profesorem zwyczajnym na Wydziale Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Gdańskiej.

BIBLIOGRAFIA

1. D. Kafar, *Niepełne losy nowelizacji prawa budowlanego*, Redakcja2@inforb.pl.
2. W. Kamrat, *Korytarze przesyłowe – szanse i bariery rozwoju infrastruktury technicznej*. Materiały własne (niepublikowane), 2015.
3. A. Nehrebecki, *Kodeks urbanistyczno-budowlany*. Materiały własne (niepublikowane), 2015.
4. *Kodeks urbanistyczno-budowlany. Tezy i uzasadnienie*, Komisja Kodyfikacyjna Prawa Budowlanego, 18.09.2013.
5. Raport o ekonomicznych stratach i kosztach społecznych niekontrolowanej urbanizacji w Polsce. Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej/IGiZP Polskiej Akademii Nauk.
6. *Kodeks urbanistyczno-budowlany. Projekt, wersja podstawowa*, Komisja Kodyfikacyjna Prawa Budowlanego, 16.04.2014.
7. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej: druk sejmowy nr 3475 z 24 marca 2015 roku w sprawie projektu ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych.

Ustawa węglowodorowa

– aktualny status prac legislacyjnych

Katarzyna Dzięcko, Adam Wawrzynowicz

Ustawa o zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów (tzw. ustawa węglowodorowa) jest kolejną specustawą dotyczącą istotnych projektów inwestycyjnych w branży energetycznej (obok ustawy z 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu oraz ustawy z 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących). Ustawa węglowodorowa dotyczy przede wszystkim gazu łupkowego i ropy łupkowej, ale też węglowodorów konwencjonalnych, a jej celem jest ograniczenie barier administracyjno-prawnych w zakresie inwestycji w tym sektorze. Te zidentyfikowane przez ministra skarbu państwa bariery to przede wszystkim kwestie ustaleń lokalizacyjnych dla poszczególnych inwestycji – prawo wejścia na teren cudzej

nieruchomości czy uzyskiwanie licznych pozwoleń, zgód i decyzji (m.in. decyzji środowiskowych, pozwoleń wodnoprawnych, decyzji o wyłączeniu nieruchomości spod produkcji rolnej czy podziału nieruchomości). Projekt ustawy węglowodorowej powiela wiele rozwiązań usprawniających, przyjętych we wspomnianych wyżej ustawach: terminalowej i o inwestycjach jądrowych.

Uzasadnieniem dla opracowania projektu jest potrzeba dywersyfikacji źródeł dostaw paliwa gazowego w celu zapewnienia wzrostu bezpieczeństwa dostaw paliw i energii oraz rozwoju konkurencyjnych rynków paliw i energii, zgodnie z polityką energetyczną Polski do roku 2030¹. Projektowana ustawa ma także stanowić narzędzie zachęcające zagranicznych inwestorów do angażowania środków w eksploatację złóż węglowodorów w Polsce.

Pierwszy projekt ustawy, z 17 września 2014 r., był przedmiotem uzgodnień międzyresortowych (szczególnie zaangażowany

w ten proces byli ministrowie infrastruktury i rozwoju oraz środowiska) oraz konsultacji publicznych, przy udziale m.in. Konfederacji Lewiatan, Pracodawców RP, NSZZ „Solidarność”, SITPniG, Izby Gospodarczej Gazownictwa i organizacji ekologicznych.

O ile branża wydobywcza i gazownicza oceniała projekt ustawy węglowodorowej pozytywnie, organizacje ekologiczne prezentowały stanowisko bardzo krytyczne.

Ponadto – zgodnie z ustawą z 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa – zgłoszenie zainteresowania pracami nad projektem ustawy wniosły: Polski Koncern Naftowy Orlen S.A., PGNiG SA, Organizacja Polskiego Przemysłu Poszukiwawczo-Wydobywczego oraz pozarządowa Fundacja Klinika Rządzenia.

W okresie od listopada do grudnia 2014 r. Ministerstwo Skarbu Państwa zorganizowało 10 spotkań uzgodnieniowych. W wyniku tych konsultacji do projektu wprowadzono zmiany, które dotyczyły:

- 1) definicji inwestycji w zakresie transportowania węglowodorów,
- 2) wpływu ustawy na zasady kształtowania ładu przestrzennego (ograniczenia do minimum ingerencji w istniejący system planowania przestrzennego),
- 3) rezygnacji z regulowania próbnej eksploatacji na etapie poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów,
- 4) przesunięcia kwestii ułatwień w uzyskiwaniu zezwoleń dla pojazdów nienormatywnych, wykonujących badania sejsmiczne w ramach poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów do ustawy „Prawo drogowe”,
- 5) zmiany zasad obliczania wysokości odszkodowania z tytułu ograniczenia prawa do nieruchomości niezbędnych na potrzeby inwestycji regulowanych ustawą,
- 6) rezygnacji z czasowego obowiązywania ustawy.

5 lutego 2015 r. zweryfikowany projekt ustawy został przekazany do Komitetu Stałego Rady Ministrów. Po posiedzeniu, które odbyło się 19 lutego 2015 r., komitet zalecił ministrowi skarbu państwa opracowanie nowego projektu, uwzględniającego przyjęte na posiedzeniu uwagi, a także przedstawienie informacji na temat zgodności poprawionego projektu z Konstytucją RP i proponowanego harmonogramu prac.

Na tej podstawie 22 kwietnia 2015 minister skarbu państwa przyjął nową wersję projektu ustawy węglowodorowej. W stosunku do poprzednich wersji projekt uwzględnia następujące istotne modyfikacje, wynikające z uzgodnień z Rządowym Centrum Legislacji:

- 1) doprecyzowanie definicji inwestycji związanych z wydobywaniem oraz transportowaniem węglowodorów w zakresie dotyczącym infrastruktury niezbędnej do ich obsługi oraz prawidłowego funkcjonowania – podkreślono związek technologiczny takiej inwestycji z wydobywaniem węglowodorów ze złóż,
- 2) modyfikację uprawnień właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości sąsiadujących z nieruchomościami objętymi decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie wydobywania czy transportowania węglowodorów (nieograniczone czasowo prawo do żądania odkupu takiej nieruchomości przez inwestora),
- 3) powrót do koncepcji czasowego obowiązywania ustawy, z uwagi na potrzebę ograniczenia terminowego ingerencji w konstytucyjnie chronione prawa obywateli (zgodnie z projektem, ustawa przestanie obowiązywać 1 czerwca 2030 r.).

Powyższy projekt został już uzgodniony przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Wciąż jeszcze uwagi do projektu wnoszą ministrowie infrastruktury i rozwoju oraz środowiska (uwagi te dotyczą m.in. – z jednej strony – definicji, szczególnie relacji między inwestycjami w zakresie wydobywania a inwestycjami w zakresie transportowania węglowodorów, a z drugiej – kwestii *stricte* proceduralnych – nakładania kar na organ opóźniający się z wydaniem decyzji, możliwości złożenia odwołania od decyzji odszkodowawczej oraz uzgadniania lokalizacji inwestycji z właściwym zarządcą drogi). Minister administracji i cyfryzacji zgłosił ponadto potrzebę konsultacji tekstu ustawy z wybranymi wojewodami.

Projekt ustawy węglowodorowej, zgodnie ze stwierdzeniem zawartym w uzasadnieniu do projektu, nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych. Będzie on zatem jeszcze przedmiotem prac Komisji Prawniczej i dopiero wówczas, po przyjęciu przez Radę Ministrów, może zostać skierowany do Sejmu. Biorąc pod uwagę kalendarz prac Sejmu obecnej kadencji i zbliżające się wybory parlamentarne, uchwalenie tej ustawy przed jesienią wydaje się mało prawdopodobne.

Kolejnym aktem prawnym, przygotowywanym w ramach pakietu regulacji dotyczących działalności związanej z działalnością w zakresie poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania i transportowania węglowodorów (do których obok ustawy węglowodorowej można zaliczyć także ustawę z 25 lipca 2014 r. o specjalnym podatku węglowodorowym oraz ustawę z 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy „Prawo geologiczne i górnicze” oraz niektórych innych ustaw, dotyczącą m.in. obowiązku uzyskiwania koncesji na działalność w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż), jest rozporządzenie w sprawie przetargu na udzielenie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złoża, a także koncesji na wydobywanie węglowodorów ze złoża, którego projekt przyjęty został 9 czerwca 2015 r. przez ministra środowiska i obecnie znajduje się na etapie uzgodnień międzyresortowych w Komitecie Stałym Rady Ministrów. Potrzeba wydania tego rozporządzenia wynika z uchwalenia przywołanej powyżej ustawy o zmianie ustawy „Prawo geologiczne i górnicze”, a także z uwagi na konieczność pełnego wdrożenia do polskiego systemu prawnego postanowień dyrektywy 94/22/WE z 30 maja 1994 r. w sprawie warunków przyznawania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów, zgodnie z którą udzielanie zezwoleń na tego typu działalność powinno się odbywać w drodze przetargu, z zachowaniem niedyskryminujących zasad i kryteriów².

Autorzy są prawnikami kancelarii Wawrzynowicz i Wspólnicy sp.k.

¹ Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy węglowodorowej z 22 kwietnia 2015 r.

² Zgodnie z uzasadnieniem projektu rozporządzenia w sprawie przetargu na udzielenie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złoża, a także koncesji na wydobywanie węglowodorów ze złoża z 9 czerwca 2015 r.